

Mine oldeforældre

Hans Laurits Hansen 1865 – 1938 og

Johanna Louisa Pedersdotter 1868 – 1950

Min farfars forældre

En fortælling, der er blevet til først og fremmest ud fra beretninger fra flere af deres børnebørn, suppleret med fakta fra officielle kilder som kirkebøger og folketællinger.

Tak til alle jer, der har bidraget med materiale.

2020-11-30

Hans Lumbye Hansen

Forord.

Når man begynder at udforske sine forfædre -sine aner, som det hedder i fagsproget, opdager man, at der er utroligt meget at tage fat på, inden man ser sig om, har man fat i så mange personer, at det ikke er til at overskue. Resultatet er, at man må begrænse sig til at udvælge en enkelt eller nogle få personer, som man så må gå i dybden med.

Nogen vil måske spørge: Hvorfor overhovedet beskæftige sig med disse afdøde, helt ukendte personer? For det første er disse anonyme personer af stor betydning for dig og mig. De er den direkte årsag til, at vi hver især er her i dag. Vi skylder dem i det mindste, at vi ved hvad de hed, og hvem de var. Desuden er disse ukendte mennesker hver på deres måde interessante i den ene eller anden henseende.

Yderligere får den, der beskæftiger sig med det på uforklarlig vis "forbindelse" til fortiden - til sin egen historie – man finder sine rødder, som det hedder. Ja, når man først er begyndt, kan man slet ikke lade være og må nødvendigvis fortsætte og få endnu mere at vide.

Een af vore kendte og folkekære digtere Jeppe Aakjær har behandlet emnet i sin sang: Som dybest brønd gir altid klare vand.

Sidste halvdel af første vers lyder:

Din egen dag er kort, men slægtens lang;
læg øret ydmygt til dens rod forneden;
Årtusind toner op i gråd og sang;
mens toppen suser imod evigheden!

I sandhed kloge ord, der er værd at tænke over. Også 2. vers passer fint ind i emnet, så lad os også lige læse det. Det lyder:

Vi søger slægtens spor i stort og småt,
i flinteøksen efter harvens tænder,
i mosefundets smykke, plumpt og rå,
i kirkens kvadre, lagt af brede hænder.
Hvert skimlet skrift, hver skjoldet alterbog
har gemt et gran af slægtens ve og våde;
nu skal de røbe mig, hvad vej jeg drog,
og løfte mig en flig af livets gåde.

I mit arbejde med at løfte en flig af slægtens historie har jeg foruden af Landsarkivet for Fyn med dets mange arkivalier haft stor og uvurderlig hjælp fra min far, fra Else, Gunnar og Egon Hansen. Ikke mindst Mogens Solvang Hansen og Grethe Hansen. Jeg er dem meget taknemmelig for hvad de har ydet.

Det par, som jeg vil beskrive, er min fars farfar og farmor, altså det ene af mine 4 oldeforældre-par.

De oplysninger, jeg kommer med, er altid forbundet med en vis usikkerhed. Hvad der er fundet på Landsarkivet, i kirkebøger o.s.v. er ret sikkert, men når det gælder, hvad der er overleveret fra person til person, så er der altid mulighed for fejl og unøjagtigheder. Men det må man tage med. Hvis jeg kun kan tage det med, som der er sikker dokumentation for, så blev det en kedelig, kort og tør omgang. Jeg har selv stor fornøjelse ud af at lave det. Det er mit håb, at andre vil få glæde af at læse det.

Hans Lumbye Hansen.

Mine oldeforældre.

Ane 8.

Hans Laurits Hansen
Gas-og vandarbejder.
Født 1865 i Ubberud
Død 1938 i Odense 73 år
gammel.

Ane 9.

Johanna Lovise Pedersdotter
Født 1868 i Sverige
Død 1950 i Odense, 82 år
gammel.

Oldefars barndom.

Hans Laurids er født i Ubberud d. 8. juni 1865 som søn af afdøde indsieder Hans Madsen og Karen Larsen i Gundersøhus.

Faderen var afgået ved døden allerede d. 28. januar samme år i en alder af kun 28 år, altså før Hans Laurids blev født.

Hans Laurids blev hjemmedøbt d. 30. juni af skolelærer Jensen og fremstillet i kirken d. 23. juli.

Faddere ved dåben var:

Pigen Ane Marie Madsen, Ubberud mark, (faster)
Gårdmand Hans Otto Brun? Rasmussens kone i Stubbehuset,
Ungkarl Anders Hansen i Teglgården,
Ungkarl Erik Madsen i Gammel Dyregravvæde (farbror) og
Gårdmand Rasmus Hansen, Skovmark.

Året efter Hans Laurids's fødsel gifter moderen sig igen og det pudsigt nok igen med en Hans Madsen. Familien flytter herefter til Allesø, hvor de bor de næste ca. 10 år.

Hans Madsen kommer på sine gamle dage til at bo hos Hans Laurids og Johanna på Palnatokevej.

Søskende.

Hans Laurids har 2 søskende og 7 halvsøskende, hvoraf de to dog dør kort efter fødslen.

Børnebørn til Hans Laurids omtaler en onkel Christian. Dette må være den yngre halvbroder Lars Chr. Madsen. Det passer med, at børnebørnene beretter, at efternavnet var Madsen.

Konfirmationen.

Hans Laurids bliver konfirmeret i Sct. Knuds kirke i Odense d. 5. oktober 1879. I kundskab giver præsten ham bedømmelsen G og i opførsel MG.

Han var altså ikke alt for dygtig ud i den kristne lærdom.

Opholdsstedet opgives at være Thorup (det er i Fraugde). Det tyder på, at han er kommet ud og tjene på en gård allerede inden konfirmationen.

Ungdom.

Jeg kender ikke noget til, hvad han lavede fra konfirmationen til vielsen. I 1889 tjente han hos gårdmand Peder Hansen i Hjorslev ved Otterup.

I nærheden ligger den store gård Nislevgård, og her tjente bl. mange andre den svenske pige Johanna Lovise Pedersdotter, med hvem han blev gift og levede et langt og lykkeligt liv.

Oldemor.

Johanna Lovise stammer fra Gårdsby i Tjurede sogn, Kroneberg Len i Sverige. Hun er født d. 7. feb. 1868 og konfirmeret d. 30. april 1882.

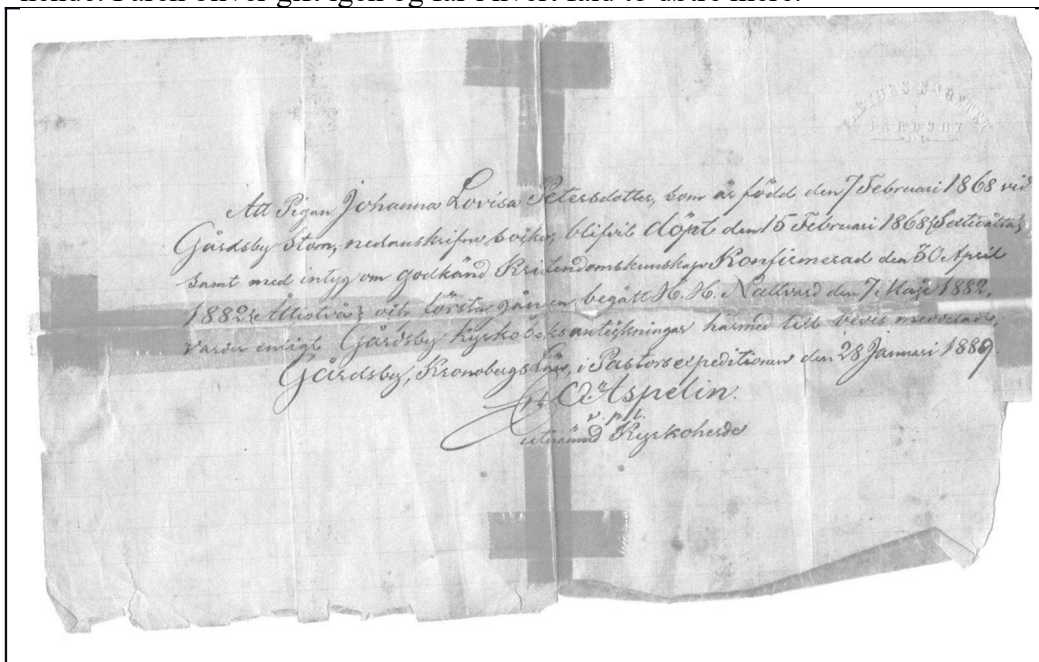
Hun er datter af Peter Magnus Johannesson eller Magnusson og Martha Katrina Sunesdotter.

Ud over dette vides ikke noget om hendes barndom og ungdom.

Hun har mindst en ældre og to yngre halvsøstre.

Moderen er gift flere gange. Hun er også fængslet flere gange for tyveri. Til sidst udvandrer hun til USA med sin ene datter.

Johanna vokser altså op hos sin far, og han må have gjort det godt, for der bliver et godt menneske ud af hende. Faren bliver gift igen og får i hvert fald to døtre mere.

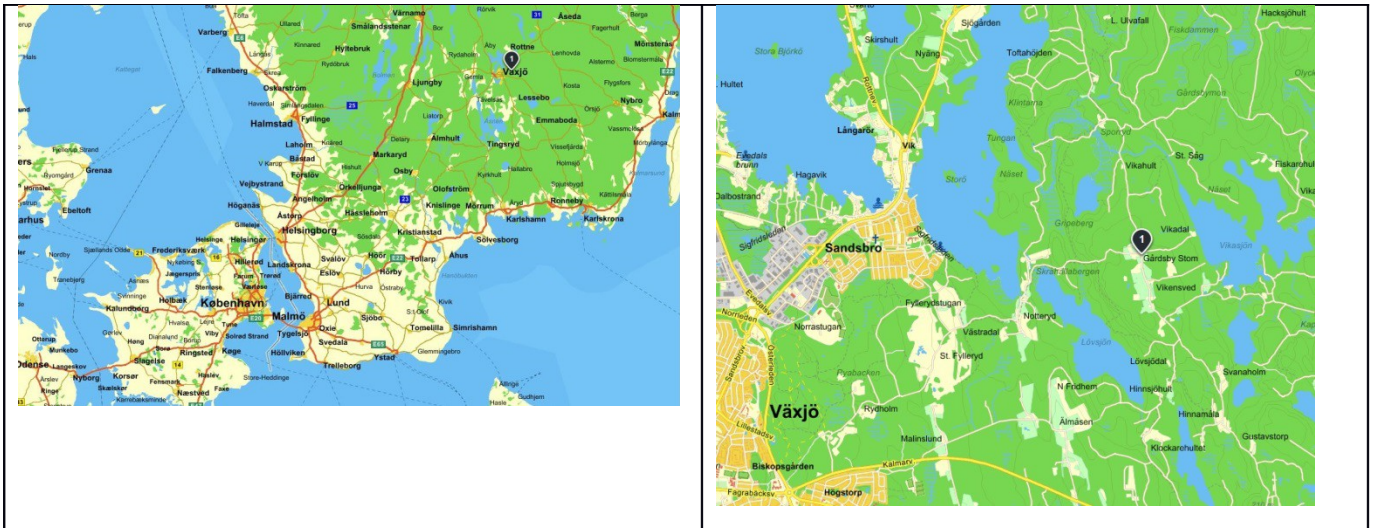

? Pigan Johanna Lovisa Petersdotter, som är födt den 7 Februari 1868 vid Gårdsby Stom, nedanskrifne soiker, blifvid döpt den 15 Februari 1868 (sextioåtta) samt med intyg om godkänd Kristendomskunskap Konfirmerad den 30 April 1882 (Åttiotvå) oih första gången begått H. H. Nattvard den 7 Maje 1882 vardes eniigt Gårdsbyg Kyrkoboksantykningar härmed till bevis meddeladte, Gårdsby, Kronobergs Län, i Pastorexpeditionen den 28 Januari 1889
??Aspelin
v.p.?
utnämnd Kyrkoherde

Ovenstående er en udskrift fra kirkekontoret i Gårdsby. Datoen indikerer, at hun har skullet bruge det som dokumentation i forbindelse med sit forestående bryllup 3. feb. 1889.

Hvor kommer hun fra?

Gårdsby ligger i Småland ikke lang fra Vexjø.

Dette er den egn i Sverige, Johanna kommer fra.

Nedenstående er hentet fra en hjemmeside om Udvandernes Hus i Vexjø.

Drømmen om et bedre liv

Udvandrerne kom fra hele Sverige, men ca. en femtedel kom fra Småland. I forhold til indbyggerantallet var Småland et af de områder, hvorfra flest mennesker udvandrede.

Udvandernes Hus. Foto: L-O Hallberg

Det var især dårlige økonomiske forhold, der drev emigranterne. Op gennem 1800-tallet var befolkningstallet øget, men de stenede jorde i Småland kunne ikke brødføde de mange munde. I 1867-1869 var store dele af Småland desuden ramt af misvækst. Det skabte hungersnød og satte for alvor gang i masseudvandringen. Alene i perioden 1868-1871 udvandrede ca. 100.000 mennesker. I mange byer i Småland udvandrede halvdelen af befolkningen. Nogle få skibe afgik fra [Karlshamn](#), men det var [Gøteborg](#), der var centrum for den videre overfart til det nye land.

For de smålandske bønder, som havde forsøgt at overleve på de små stenede jordlodder i Småland, var Amerika en anden verden. Her havde de ret til gratis at overtage 65 hektar statsejet jord under forudsætning af, at den blev opdyrket. Men omkring 1890 var det slut med gratis jord for de nyankomne. Nu måtte de i stedet ernære sig som lønarbejdere - som regel til lønninger som var højere end i Sverige.

Citat slut.

Det skal bemærkes, at det var almindeligt på den tid, at der kom svenskere til Danmark og arbejdede især i roerne.

Men Nislevgård havde eget mejeri og selv sagt også en del malkepiger. Om disse og om forholdene i øvrigt beretter landvæsens-elev Anton Bruun i de følgende 2 beretninger.

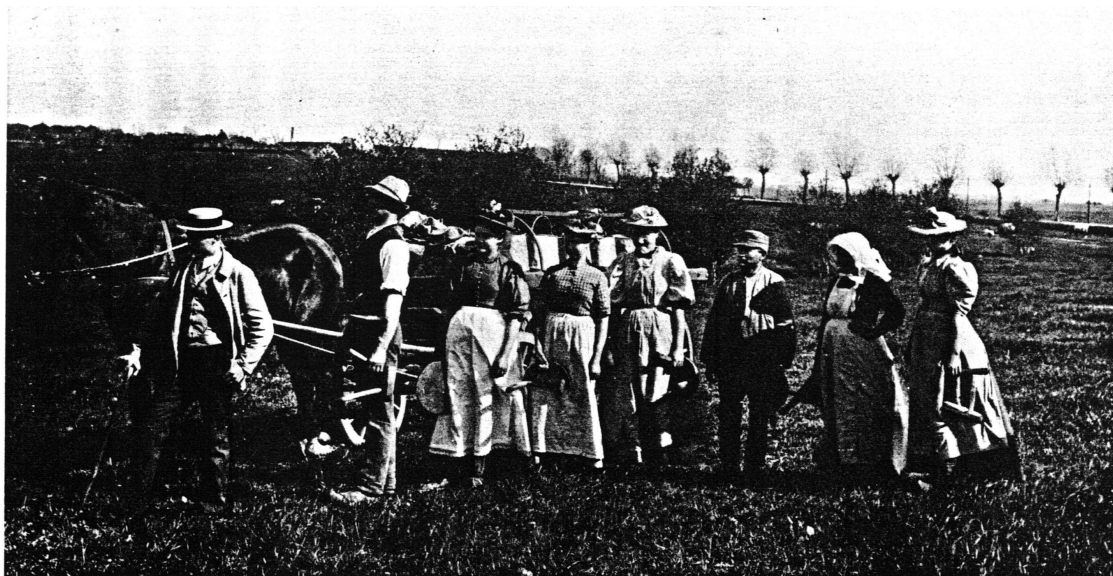
Han var på Nislevgård 5 år efter at Johanna var der, så det er nok nogenlunde dækkende, hvad han fortæller. I hvert fald fortæller det en hel del om forholdene på Nislevgård, om kosten og om arbejdsforholdene.

Husmandskonerne

Anton Bruun er født 1875 i en gård i Bjerre syd for Horsens fjord. I 1893 til 1894 var han landvæsenselev på Nislevgård på Fyn. Endnu som gammel mand var det ubehageligt for ham at tænke på de forhold, som mødte ham på denne herregård. Han har tjent på andre herregårde, men der var forholdene bedre:

En del af konerne, der arbejdede på gården, var langt nede både i tale og handlin-

ger, og det var ikke ualmindeligt, at karlene fra gården besøgte en daglejerkone ved nattetide med mandens vidende og billigelse. I det hele taget førte de jordløse husmænd og daglejere en elendig, sørgelig tilværelse på gården i det tidsrum, som her er omtalt. Man kan nærmest sige, at tilstanden på gården var under lavmålet. Hvor de fik tøj fra, er en gåde, men de draperier, de var klædt i, og ligeledes børnenes påklædning gav et lille fingerpeg derom. Men trods alt var humøret hos denne klasse mennesker uopslideligt, og i reglen var de godsindede som dagen lang og høflige i omgang og tjenstvillige som få. Man kan sige, at de var værst for dem selv og familien, og de var sunken så langt ned på rangstigen, at det var vanskeligt at rejse sig op igen. (NEU 9 658, skrevet 1952).

Landvæsenseleven om malkepigerne

Anton Bruun er født 1875 i en gård i Bjerre mellem Vejle og Horsens. Som så mange gårdmandssønner ville han gå herregårdsvejen, og fra maj 1894 til november 1895 var han landvæsenselev på Nislevgård i Otterup sogn på Fyn, efter at soldatertjenesten var overstået. Også han blev forfærdet over de forhold, der kunne findes på herregården. Han fortsatte dog sin uddannelse, blev forvalter og bestyrer af en gård, men 1905 traf han sin skæbne i form af en gårdmandsdatter, hvis faders

gård han overtog, og der sad han som rentier og skrev om sine oplevelser til NEU:

Karlenes kammer havde udgang direkte til gårdspladsen. Sengene var fasttømrede træsenge med løse brædder til bund og ovenpå denne halm af hvede eller rug, og ovenpå halmen et gammelt dynebolster, en underdyne, et under- og et overlagen og en overdyne, alle dyner stoppet med hønsefjer. Der var ingen kakkelovn på værelset, så karlene måtte søge varme i vintertiden, hvor den kunne fås, og den fandt de hos pigerne, der havde varme i deres kammer, mejeripigerne altså, og der tilbragte karlene i reglen både aften og nat. Og følgerne deraf udeblev heller ikke, idet alle pigerne efterhånden blev gravide, og når de ingen hjem havde at søge til, når barnet skulle fødes, lejede de sig ind hos en daglejer- eller husmandsfamilie, hvor de fik barnet, som i flere tilfælde blev sat i pleje i disse eller lignende hjem, og pigerne fortsatte på gården igen, indtil det næste barn blev til. Mejeripigerne havde deres værelse i forbindelse med mejeriet og med direkte udgang til gårdspladsen. Disse pigers senge var af samme type og beskaffenhed som karlenes. Mejersken

Malkeholdet på Harrestedgård vest for Næstved. Fra venstre ses fodermester Petersen, malkerøgter Svend, de to læremejersker Iversen og Larsine, mejeripigen Hilda, Niels Christensen af Rishuse, en ukendt kone og Hans Andersens kone er der noteret på billedet i Det kgl. Bibliotek. Bortset fra fodermesteren har de alle en malkeskammel i hånden, men deres påklædning og navnlig hovedtøj er givetvis beregnet på fotografering og ikke på malkning. Den ukendte kone har et hovedtøj på, som er syet til hoslættens og kornhøstens arbejde i brændende sol. Det er lavet af let bomuldsstof udspændt af tynde pile- eller spanskørbsbøjler, og bagtil skal en nedhængende valk sørge for, at nakken ikke bliver solbrændt. Billedet er taget af fotograf C. L. Petersen, Herlev.

havde sit eget værelse i modsat ende af mejeriet som mejeripigerne og kokkepigerne, som havde kammer sammen med mejeripigerne. Husjomfruen og husholdningsleven havde værelse i forpagterboligen på loftet ovenover køkkenet, og stuepigen og barnestuepigen også i forpagterboligen i nærheden af børneværelset. Disse fire havde madras til underlag i sengene og ingen halm. Eleverne sørgede selv for renholdelse af huset, de boede i og redte selv deres senge. Senge-linnedet blev alle steder udskiftet en gang månedlig.

(NEU 6958, skrevet 1948).

Ægteskabet og børnene.

Hans Laurids og Johanna blev gift i Otterup kirke d. 3. feb. 1889.

Forlovere var Indsidder, arb. mand, Nislevhus (navn mangler) og Indsidder, arb. mand Hans Nielsen, Hjørslev.

To måneder efter vielsen kommer deres første barn til verden Augusta Hansine. Derefter følger Laurits Peter, Holger Alfred, Aksel, Augusta Marie, Inger, Henry og Edith.

Nærmere omtale af børnene følger senere.

Hvor Laurids og Johanna boede, og hvad Laurids lavede, fremgår de steder, hvor de står som faddere eller forlovere ved dåb og bryllup i familien.

Følgende kan fremdrages:

Årstal.	Beskæftigelse.	Adresse.
1888	Tjenestekarl	Hjørslev, Otterup
1889	Tjenestekarl	Hjørslev, Otterup
1889	Indsidder	Otterup Mark
1890	Daglejer	
1892	Arbejdsmand	Heden 52 (Sdr. Boulevard), Odense
1895	Indsidder	Damlækkehus, Hjørslev mark
1896	Lejehusmand	Damlækkehus, Hjørslev mark
1898	Arbejdsmand v. Friis	Stålstræde 14, Odense
1901	Arbejdsmand	Stålstræde 14, Odense
1904	Gas-og vandarbejder	H. C. Andersensgade 54, kælderen
1906	Gasarbejder	Do.
1909		Do.
1919	Rørlægger	Nyborg Landevej 38
1926	Brolægger	Nyborg Landevej 38 Palnatøkevej 49, Odense
1930	Arbejdsmand ved Odense Kom.	Nyborg Landevej 38, forhuset
1938	Fhv. vand og gasarbejder	Odense Alderdomshjem

NB. Nyborg Landevej 38 og Palnatøkevej 49-51 er det samme sted.

Aksel og Johanne boede nederst i det bagerste hus nr. 51, Peder og Edith på første sal.

Hvad børnebørnene husker om Bedste og Bedstefar.

Fortalt af børnebørnene Else, Gunnar, Mogens, Grethe, Ellen og min far Viggo.

Bedste.

Vigge, Ellen og bedstemor på Palnatokevej

Johanna Lovise huskes som en rigtig god og rar bedstemor. Børnebørnene kom der gerne, og de var altid ret sikre på at redde sig en franskbrøds-mad med puddersukker. Familien holdt af of til jul derude.

Når der var familie-komsammen blev der spillet kort – ”lige ud”.

Hun gik ud og gjorde rent, bl. a. hos hesteslagteren i Overgade.

Det var tidligt om morgenen, for Else husker, at når de sov hos Bedste, skulle de altid blive liggende i sengen til hun kom hjem.

Hun holdt op med at gå ud og gøre rent omkring det tidspunkt, hvor Bedstefar blev syg og døde.

Johanna Lovise bliver boende på Palnatokevej efter Hanses død lige indtil huset blev solgt i 1947. Forinden var jorden solgt fra til kommunen, der opførte en vuggestue på stedet.

Bestemor flyttede ind hos datteren Edith og hendes mand Peder. Hun boede hos dem et års tid. Men Ediths og Peders tempo og livsstil passede ikke til Bedstes, så omkring 1947 kom hun på Sdr. Boulevard alderdomshjem.

Den 7. februar 1948 fyldte bedste 80 år, og festen blev på behørig vis holdt i Ejby Forsamlingshus.

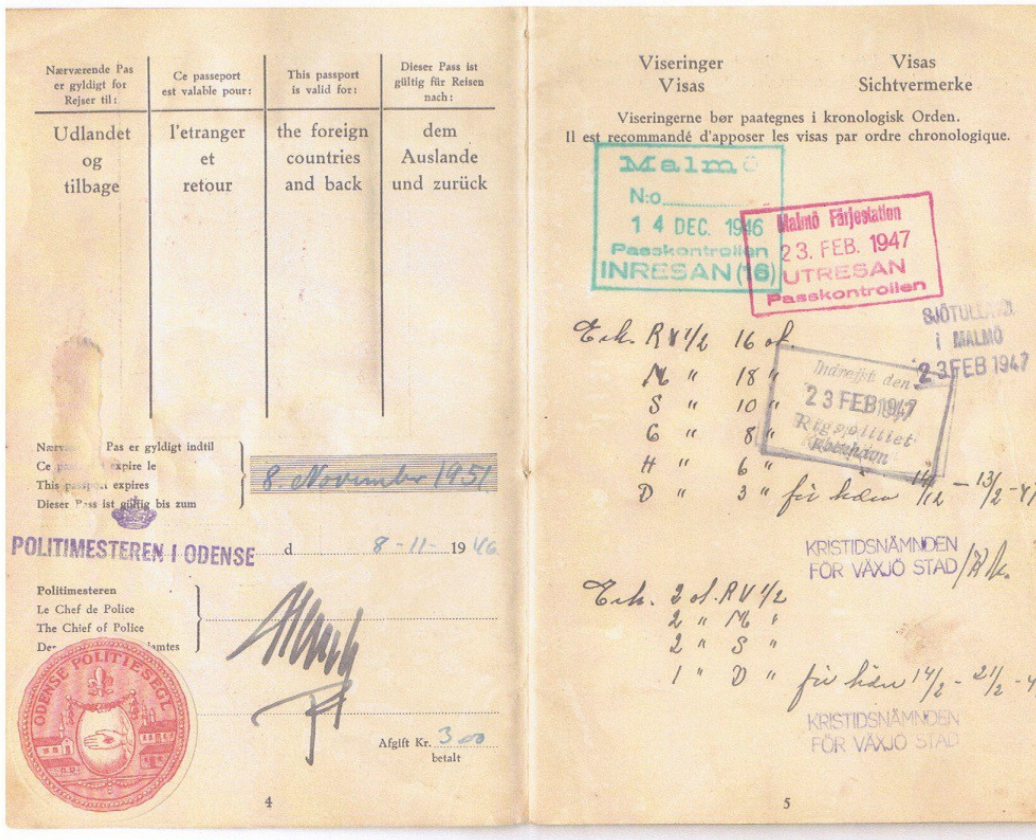
Oktober 1948 kommer bedste på aldersdomhjem. Ellen besøgte Bedste på alderdomshjemmet een gang sammen med sin far (Alfred). Ellen husker, hun fik et knus. Det var sidste gang Ellen så Bedste

Bedste havde altid en lang fletning, der var rullet op i nakken.

Den 22. november 1950 døde Bedste i den forholdsvis høje alder af 82 år.

Bedste i sit hjem på 80-årsdagen d. 7. februar 1948

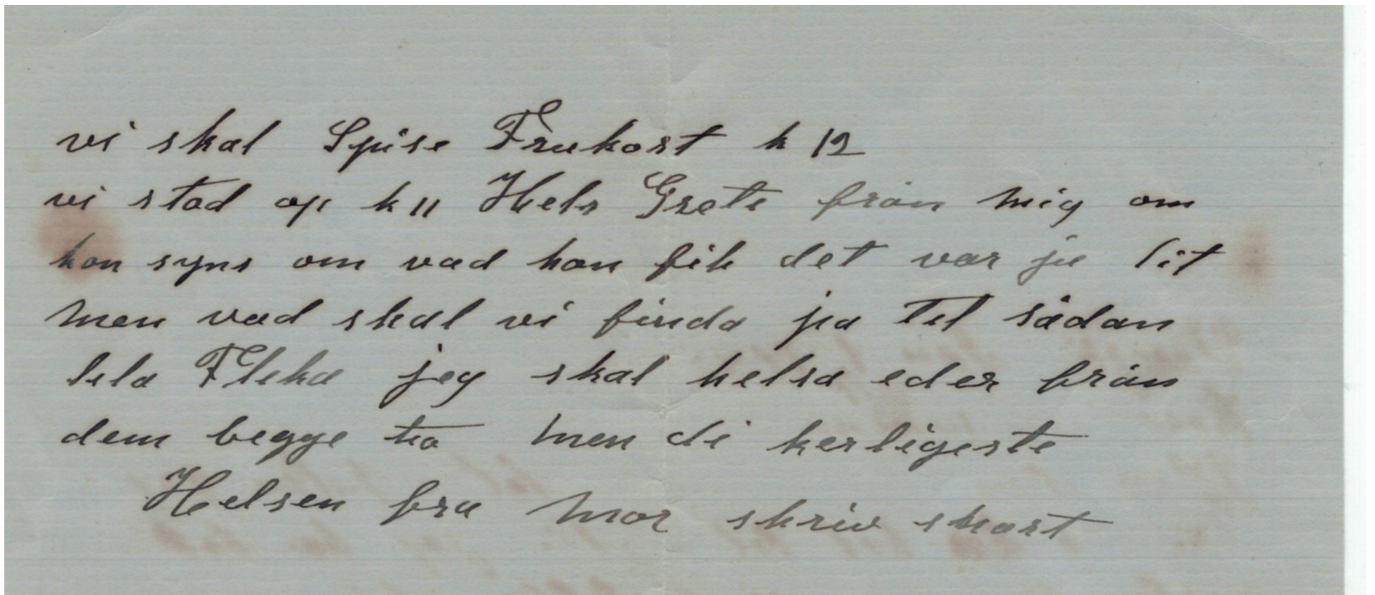
Et spændende spørgsmål er, om Johanna bevarede kontakt til familien i Sverige. Har der mon været nogen og besøge hende? Mogens (Ediths søn, der boede hos hende) kan berette, at hun i hvert fald en gang var i Sverige, og det i den koldeste februar endnu registreret, nemlig fra 14. dec. 1946 til 23. feb. 1947. Det fremgår af hendes pas. Godt klaret af en gammel dame. To breve sendt til sønnen Henry viser, at hun holdt jul hos sin halvsøster Jenny i Vexjø.

Vexjö den 1, 1944

Kære alle sammen.

Hier den har i haft det i julen jeg
høber i har haft det godt. jeg har det
væsten for godt vi bestiller ikke andet
en Spise og Treke helledager vi Hører fra
det ene Selskab til det andet. Jule aften
var vi i Kirken h s så kom vi jule og
så spiste vi Lusefiske og Resenyrød og Tærter
så blev juletræet ten og så fik vi julegaver
Jenny fik en Pels til 2000 kr Erik fik
2 Markket Shorta 4 par Strompa og ett set
Tøj som han gave sig sjelve. jeg fik en Danes
matkjole i par Guldsar en flarke Parperne
i et pose Kassebøt. de var Glade her Hambes
rygen men det er sønd at give Bagerbørn
vedebrød Jenny havde 3 St Skiurkar 2 store
Oksetangur medista Karvokid en st Kane
og Rebbensspjel 3 Stau Osta jenne havde
minst 100 procent Smør i lange Bander
og Lokar. og var vi en kom hen så
var der mat i marseeris så her er ingen
Småstuder. ja Skriv nu og lad mig høre
vad i har fået til jul ja nu må jeg slute

Brevet er skrevet nytårsdag 1947, og fortæller om julens forløb i Vexjø.

Kære alle sammen.

Hvordan har i haft det i julen. Jeg håber i har haft det godt. Jeg har det næsten for godt. Vi bestiller ikke andet end spise og drikke hele dagen. Vi kører fra det ene selskab til det andet. Juleaften var vi i kirke kl. 5. Så kom vi hjem og så spiste vi tørfisk og risengrød og tærte. Så blev juletræet tændt og så fik vi julegaver. Jenny fik en pels til 2000 kr. Erik fik 2 musket skjorter, 4 par strømper og et sæt tøj, som han gav sig selv. Jeg fik en flonels natkjole, 1 par galosjer, en flaske parfume, 1 stor pose konfekt. De var glade for hamburgerryggen, men det er synd at give bagerbørn hvedebrød. Jenny havde 3 store skinker, 2 store oksetunger, medister, kalvekød, en stor hane og ribben, 3 store oste hjemmelavede, mindst 100 procent smør i lange baner og sukker, og hvor vi end kom hen, så var der mad i massevis. Så her er ingen smalle steder. Ja skriv nu og lad mig høre, hvad i har fået til jul. Ja, nu må jeg slutte. Vi skal spise morgenmad kl. 12. Vi stod op kl. 11. Hils Grete fra mig om hun synes om, hvad hun fik. Det var jo lidt, men hvad skal vi finde på til sådan lille pige. Jeg skal hilse jer fra dem begge to. Men de kærligste hilsner fra mor. Skriv snart.

og det har man med kommande og "den stakkars store" kongen har

Taget hast til kommande

Varejå den 29, 1944

Kære Altesamme

hvis man vil og jeg

Tak for Brevet jeg fik i er ju
 rask og har det godt og det samme
 har jeg og ja men nu længes jeg efter
 at komme hjem til mit lille hjem der
 træfs jeg ju best i min omgivelser
 og saa lille lise skal i have tak for i har
 gjort det så fint hos mig jeg fik Brev
 fra Axel og Johanna de har det ikke saa
 godt Axel har været syg og Egon skal
 fra Senatoren saa fort der bliver på
 begge langere er angripen og jida skal
 lige i Leng i midnæt vis det ikke jasper
 skal hon og så på Senatoren så i kan nok
 forstå jeg vil gerne hjem men som Erik og Jenny
 siger jeg kan ju ikke jolpa noget og vil
 gerne jeg skal holde min Fødselsdag her
 så vil holde et stort Gildet for mig saa
 jeg kommer ikke for men så kommer jeg
 vis alt går vel i skal ju til 50 års
 Fødselsdag hos Aftsi og Mari men der kommer
 jeg ju ikke med men i klarer jer ju mig
 forutan så må jeg sluta med herne
 herligeste Helsen til eder Altesamme fra mor
 skriv snart jeg har fået 4 Brev fra Anette
 Arvid kan aldrig Glemme så godt han hadde det

Men lad os ikke helt sark ermer men kan er ikke helt sark ermer men kan er ikke helt sark ermer

Næste brev er også skrevet til Henry og Lis.

Vexjø den 29/1 1947

Kære alle sammen.

Tak for brevet jeg fik. I er jo raske og har det godt og det samme har jeg også, men nu længes jeg efter at komme hjem til mit lille hjem. Der trives jeg jo bedst i mine gamle omgivelser. Og så lille Lise skal i have tak for i har gjort det så fint hos mig. Jeg fik brev fra Aksel og Johanne. De har det ikke så godt. Aksel har været syg og Egon skal på sanatorium så snart, der bliver plads. Begge lunger er angrebne og Ida skal ligge i seng 1 måned. Hvis det ikke hjælper, skal hun også på sanatorium. Så i kan nok forstå, jeg gerne vil hjem. Men som Erik og Jenny siger, jeg kan jo ikke hjælpe noget og (de) vil gerne, jeg holder min fødselsdag her. De vil holde et stort gilde for mig, så jeg kommer ikke før. Men så kommer jeg, hvis alt går vel. I skal jo til 50 års fødselsdag hos Alfred og Marie. Men der kommer jeg jo ikke med, men i klarer jer jo mig foruden. Så må jeg slutte med ??

Kærligste hilsen til jer alle sammen fra mor. Skriv snart. Jeg har fået 4 breve fra Amerika. Arvid kan aldrig glemme så godt han havde det hos os i julen. Men han er ikke helt rask endnu, men lad os håbe han kommer sig igen, stakkels Arvid. Krigen har taget hårdt på ham.

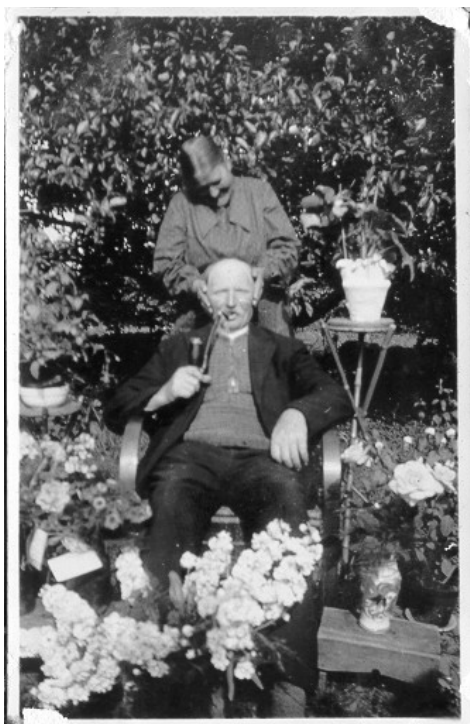
Bedstefar.

Bedstefar var de sidste år en slags havemand. Han vedligeholdte anlægget over for Domhuset i Albanigade omkring syge-og plejehjemmet.

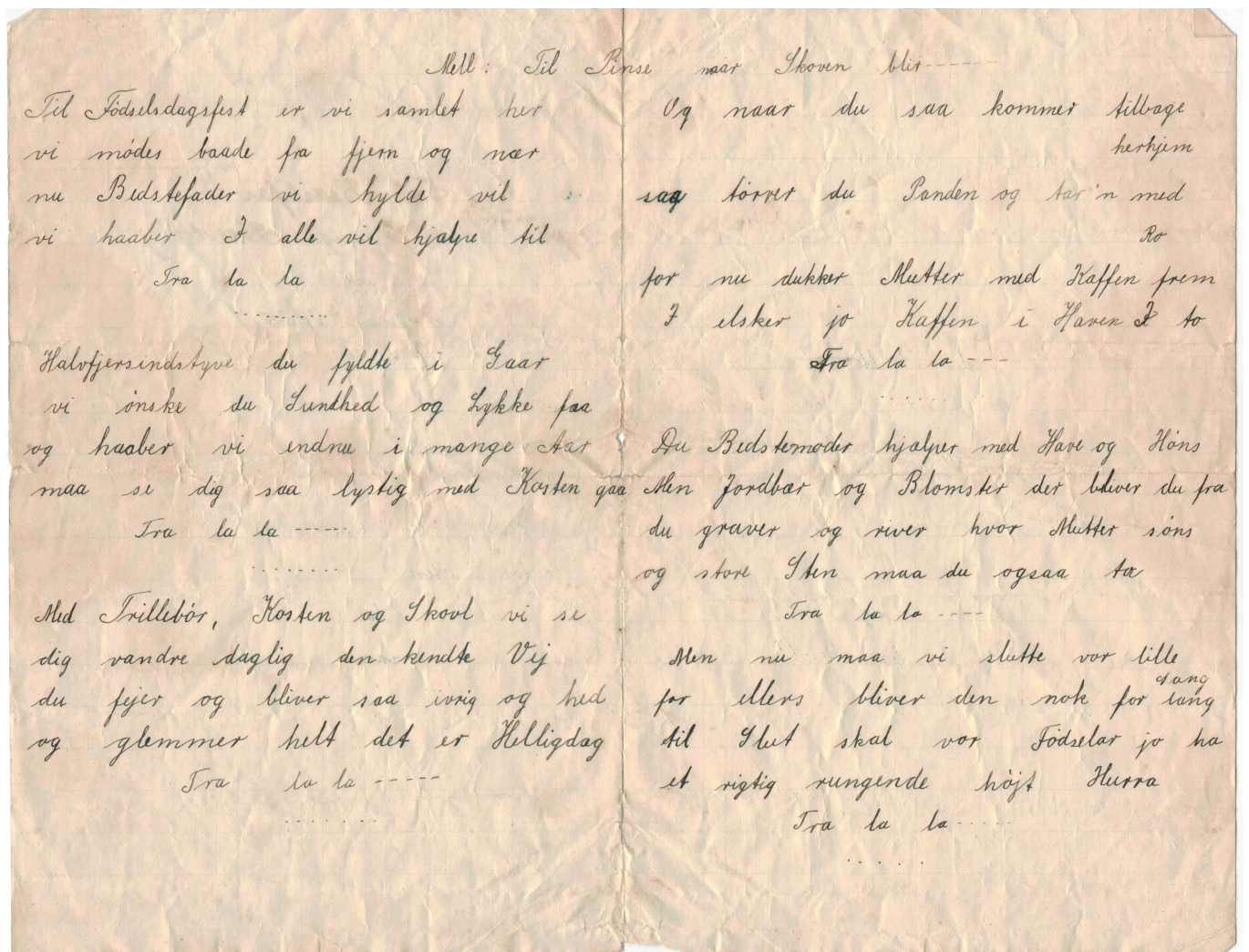
Han var en mand af få ord. Svarede når han blev spurgt, men var ellers tavs. Ikke fordi han var galhovedet, snarere tvært imod. Han havde bare ikke noget at sige. Han fortalte aldrig noget om sig selv, desværre, må vi sige i dag.

Han sad for det meste i sin lænestol, der om sommeren stod ude i haven, og røg på sin store merskumspibe.

Her på hans 70-års fødselsdag.

.....Herunder fødselsdagssangen.

Det var stærk tobak, han røg. Det kan Gunnar tale med om. Han snød sig engang til at smage på piben efter at bedstefar lige havde hængt den på plads på sømmet i værkstedet. Der var stadig ild i den. Gunnar tog sig et par gode sug, men det var som sagt stærke sager, og lille Gunnar blev rigtig skidt tilpas.

Aksel, der boede i den ene halvdel af huset på Palnatokevej, gik af og til på fridage ind og besøgte sin far. Så sad de og delte en lys pilsner, en af de gode gamle med ståltråd omkring kapslen.

Det med at dele en lys øl var måske typisk for hjemmet hos bedstefar og bedstemor. Der blev ikke drukket ret meget i almindelighed bortset selvfølgelig fra specielle festlige lejligheder.

En halv snes år inden sin død blev bedstefar opereret for en kræftknode i nakken. Det kom han tilsyneladende godt over, men sygdommen må være vendt tilbage senere, for han fik kræft igen. Han fik efterhånden sår flere steder på huden.

Til sidst kom han på Odense Alderdomshjem, hvor han døde d. 11 maj 1938 i en alder af 73 år.

Onkel Christian.

Een af de få lejligheder, hvor der blev drukket, var ved den årlige såkaldte høstfest hos onkel Christian, en halvbroder til bedstefar. Han boede med sin kone Maren i et kolonihavehus i Vestermarken. Det var en tradition, at Christian holdt "høstgilde" en gang om året, og ved den lejlighed blev der festet og drukket. F. eks. husker Else tydeligt, at hendes far Aksel var stærkt beruset og måtte "ofre" ude i buskene. Else, der ikke var ret gammel og derfor ikke rigtigt forstod, hvad der foregik, var meget bekymret over sin fars tilstand. Men hendes mor Johanne tog det mere roligt og sagde: "I morgen har far det så men bedre igen". Og hun fik ret. Hans vanskeligheder var af forbigående karakter.

Men som sagt blev der i almindelighed ikke drukket ret meget.

Ved sammenkomster kunne det ske, at Christian fandt sin harmonika frem og spillede. Så blev der også danset lystigt. Det er mit indtryk, at ham Christian var familiens hyggelige fyr, og at der skete noget, når han var i nærheden.

"Oldefar."

Der fortælles også om en Oldefar, der boede hos Hans Laurits og Johanne Lovise. Han havde et lille værelse i huset, hvor der lige kunne stå en seng. Han havde vist været brotlægger. Han havde en sygdom, der gav ham nogle svimmelhedsanfald. Når han havde været inde i byen på sit stamværtshus kunne det ske, at folk kom bærende hjem med ham, fordi han var faldet om, dog ikke på grund af druk men sygdom. Det var selvsagt et grimt syn for oldebørnene, der jo boede ved siden af, men de vænnede sig til det efterhånden.

Kirkebogen for Vor Frue kirke viser, at der d. 28 marts 1929 døde en Hans Madsen, Nyborg Landevej 38. Det er utvivlsomt Hans Laurits's stedfar. Han blev næsten 89 år gammel.

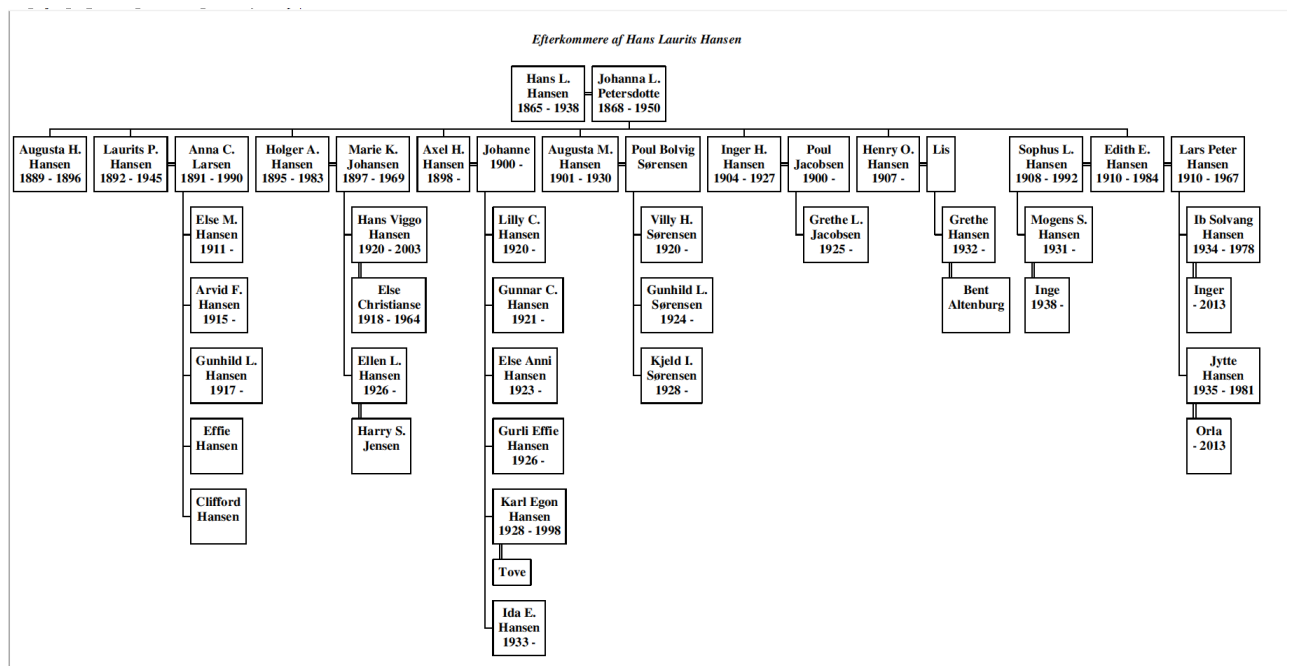
Familien samlet ca. 1922 på Palnatokevej. I hvilken anledning?

Forrest fra venstre: Edith 12 år, Augusta med sønnen Villy Herman 2 år, Hans Laurits 57 år, Johanna Louise 54 år, Hans Madsen 82 år stedfar til Hans Laurits.

Bagerst: Johanne med Gunnar 1 år, Aksel med Lilly 2 år, Holger Alfred 27 år, Jørgen 4 år (Maries søn), Marie med Hans Viggo 2 år, Poul Jacobsen bliver senere gift med Inger 18 år yderst til højre.

Hans Laurids' og Johanna Lovises børn:

Deres børn, børnebørn, oldebørn o.s.v. kaldes efterslægten. På næste side er vist en såkaldt efterslægtstavle, der viser Hans og Lovises efterkommere for så vidt som de kendes. I det efterfølgende er de beskrevet ganske kort.

8.1. **Augusta Hansine Hansen**, født d. 7. april 1889 i Damløkkehus på Otterup mark og døbt d. 19 maj i Otterup kirke. Augusta Hansine dør kun 7 år gammel d. 27 nov. 1896.

8.2. **Laurits Peter Hansen**, født d. 21. feb. 1892.

Laurits blev udlært som smed på Sondrup plovfabrik, men drev i nogle år møbelforretning i Albanigade. Det gik vist ikke for godt med forretningen, for det ender med, at han udvander til Canada i 1920. Han blev gift med Anna i 1912. 1921 må Anna være rejst med sine børn over til Laurits Peter, for Effie fødes i Canada.

De fik mindst fem børn:

8.2.1. Else Marna Axellinda Hansen

8.2.2. Arvid Folmer Ølund Hansen.

Under 2. verdenskrig var Arvid i Belgien som canadisk soldat. De oplevelser, han gennemgik, gjorde ham syg resten af livet. I dag hedder det PTSD. Efter krigen og på vej tilbage til Canada lagde han vejen forbi Danmark og besøgte sin bedstemor Johanna Louisa i Odense. Hun omtaler ham i et af sine breve, sendt fra Sverige i 1947. Her bemærker hun, at han ikke har det godt.

Se brevet tidligere i denne beskrivelse.

8.2.3. Gunhild Lilly Kamma Hansen

8.2.4. Effie Hansen

8.2.5. Clifford Hansen

8.3. **Holger Alfred Hansen**, min farfar, ane nr. 4, født d. 5.juni 1895 i Damløkkehus på Hjorslev mark, Otterup Sogn.

Viet d. 7. maj 1919 til Marie Kirstine Johansen, født på Bågø d. 9. feb. 1897.
De har deres egen beskrivelse. Se under ”mine bedsteforældre”.

8.4. **Axel Hjalmar Frederik**, født 27 sept. 1898. Gift med Johanne Aksel var i sine unge år medhjælper i fiskeforretningen i Kongensgade.
Axel og Johanne boede i en del år i samme hus som Axels forældre på Palnatokevej

Børn:

- 8.4.1. Gunnar, f.1921, førstemand hos prod.handleren på Tolderlundsvej. Boede Solbakken 823, Munkebo.
- 8.4.2. Lilly, rejste til København, er flyttet til Gislev omkring 1985.
- 8.4.3. Else, f. 1923
- 8.4.4. Gurli, rejste til Sverige, Borås.
- 8.4.5. Egon, f.1927. Milling, har lavet slægtsforskning. Arbejdet hos Semco. Flyttet 85 til Milling
- 8.4.6. Ida, f. ca.1935, døde af dårligt hjerte 14 år gl.

8.5. **Augusta Marie Lovise**, født 6. juni 1901. Gift med Poul Bolvig Sørensen.
Børn: Jeg kender kun Villy Herman, f. 14. maj 1920.

8.6. **Inger Hansine Cathrine**, født 5. august 1904. 1. sept. 1925 bliver hun gift på Odense Rådhus med garver Poul Jacobsen. Kort efter d. 24. sept. føder Inger en datter **Grethe Louise**, som bliver døbt d. 21. marts 1926 i Vor Frue Kirke. Johanne Louise er fadder, og det er utvivlsomt fra denne begivenhed dette billede stammer. Inger dør af tuberkulose på Assens Sygehus d. 23. sept. 1927. Datteren er da kun 2 år gammel. Poul Jacobsen gifter sig igen 8. nov. 1930 med Astrid Thora Evelin Petersen.

8.7. **Henry**, gift med Lis.
Får datteren Grethe, f. d. 22. februar 1932. Grethe har bidraget til denne beretning.

8.8. **Edith**, gift med Lars Peder Hansen.
Lars Peder handlede med genbrugs byggemateriale.

Børn:

8.8.1. Mogens Solvang f. 7. sep 1931 (faderen er blikkenslager Sophus Loius Hansen)
Mogens bliver gift med Inge og udvandrer til Canada.
Mogens har bidraget afgørende til denne beretning.

Sølvbryllup 1981

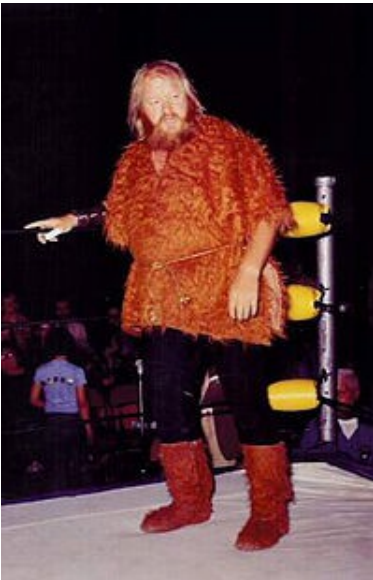
Fra venstre: Connie, Susanne, Inge, Mogens, Kent og Yvonne.

8.8.2. Ib Solvang, f. 1. aug. 1934. Ib udvandrer også, og han bliver en berømt Wrestler, kaldet "Eric the Red". Han dør i 1978 efter en ulykke kun 45 år gammel.

8,8,3. Jytte, f. ca. 1935, død af kræft ca. 1981.

Ib Solvang.

Se ham på Youtube.com: <http://www.youtube.com/watch?v=9YVz3PmEwIE>

Samtiden.

Hvad skete der på deres tid; hvad kan man forestille sig, de har hørt eller læst om, og hvilke begivenheder har haft så stor betydning for eftertiden, at det er blevet stående i historiebøgerne.

Perioden hvor de levede var fra 1865-1950.

Ude i verden.

Verdenshistorien præges i den periode vi ser på naturligvis af de to verdenskrige.

Første verdenskrig fra 1914-17 berørte heldigvis ikke Danmark direkte, men den havde nogle bivirkninger i retning af vareknaphed og rationering.

Anden verdenskrig var mere nærværende idet Danmark var besat.

Hans var død 2 år inden krigens udbrud og er altså blevet forskånet for de oplevelser. Han har dog været vidne til hele optakten op igennem 1930'erne, depressionen, arbejdsløsheden og de voksende nationalsocialistiske bevægelser ude i Europa.

Der sker heldig vis andet end krig, der har betydning for samtiden og eftertiden, omend det fylder mindre i historiebøgerne. Lad mig nævne et par stykker.

I 1870 udkommer Darwins bog om arternes oprindelse. Heri gør Darwin op med den indtil da selvfølgelige ting, at det var Gud, der havde skabt mennesket. Darwin fremsatte den teori, at mennesket var et resultat af en lang udvikling. Det kan ikke undre, at hans teori skabte røre og modstand selvsagt især i kirkelige kredse. Men teorien var holdbar og er den dag i dag nærmest en selvfølgelighed.

I Danmark.

Hans fødes i 1865 i et land, der er rystet efter den måske største nationale katastrofe, vi nogen sinde har oplevet. Ved krigen i 1864 mistede vi ca. 1/3 af landet.

I 1867 får Danmark en ny grundlov, et tilbageskridt hvad demokrati angår, for nu skulle man have en indkomst på mindst 1200 kr./år for at blive opstillet til Landstinget. Den lige valgret var afskaffet, højrebølgen havde sejret.

De senere så dominerende brugsforeninger begynder at dukke op og udfordrer købmanden.

I 1881 har København fået sine første telefoner. 49 stk. i alt. Det er banker og virksomheder der lægger ud.

Samme år brænder Christiansborg slot.

I 1885 overlever statsminister Estrup et attentat; en frakkeknep kom i vejen for gerningsmandens kugle. Mange ville sikkert have været glade for at slippe af med den diktatoriske statsminister.

På kultursiden er det Skagen, der er "in". Det er her man holder ferie og maleren P.S. Krøyer fører sig frem til irritation for den stedlige Michael Ancher.

I 1888 får Otto Mønsted tilladelse til at sælge margarine (kunstsmør). Der var stor modstand mod tilladelsen, og den blev givet under forudsætning af, at der ikke måtte tilsættes noget, der ændrede ved det ret ulækre udseende, det havde.

Samme år, men uden nogen sammenhæng i øvrigt, udvandrede 10- 15.000 danskere, mest til USA. Der var hård konkurrence på Atlanterhavsfarten. En billet kostede 100 kr.

Samtidig var der en vis indvandring til Danmark, bl.a. af svenske piger, som på grund af arbejdsløshed og dårlige livsvilkår i Sverige rejste hertil for at få arbejde i landbruget. Det er interessant for os, for blandt disse piger var Johanna Lovisa Pedersdotter, der kom til at sætte sit præg på vor slægt.

Hans og Lovise blev gift i 1889, samme år som et virkeligt stort kærlighedsdrama udspillede sig. Det var forholdet mellem cirkusprinsessen Elvire Madigan og grev Sixten Sparre. Det fandt sin afslutning i en skov på Tåsinge, hvor de havde nydt deres medbragte mad. Sixten skød først Elvira og derefter sig selv.

Redigeret 2020-11-29
Hans Lumbye Hansen